

KẾT HỢP PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI VỚI BẢO ĐẢM QUỐC PHÒNG, AN NINH Ở VIỆT NAM

KHÂU VĂN BÍCH^(*)

Ngày nhận bài: 31/12/2024 Ngày thẩm định: 07/01/2025 Ngày duyệt đăng: 20/02/2025

Tóm tắt: Ở Việt Nam, phát triển kinh tế - xã hội được xác định là nhiệm vụ trọng tâm, trong khi bảo đảm quốc phòng, an ninh là nhiệm vụ trọng yếu và thường xuyên. Kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh có vai trò quan trọng trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Bài viết phân tích cơ sở của việc kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh, từ đó đề xuất các giải pháp phù hợp đáp ứng yêu cầu thực tiễn của đất nước.

Từ khóa: kết hợp; kinh tế - xã hội; quốc phòng, an ninh; Việt Nam

1. Đặt vấn đề
Chiến lược phát triển kinh tế gắn liền với củng cố quốc phòng là nền tảng then chốt của Đảng, bảo đảm an ninh quốc gia trong quá trình tăng trưởng kinh tế bền vững. Sự kết hợp này tối đa hóa hiệu quả quốc phòng, kiến tạo môi trường hòa bình, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế mạnh mẽ và ổn định. Mục tiêu này là yếu tố quyết định sự thịnh vượng và an ninh lâu dài của đất nước. Bảo đảm quốc phòng, an ninh và phát triển kinh tế - xã hội là hai trụ cột không thể tách rời, cùng nhau giữ sự ổn định và phát triển bền vững của quốc gia. Phát triển kinh tế vững mạnh tạo điều kiện củng cố quốc phòng và ngược lại, quốc phòng, an ninh vững chắc là tiền đề cho sự phát triển kinh tế. Vì vậy, sự kết hợp hài hòa phát triển kinh tế - xã hội với củng cố quốc phòng là chiến lược trọng tâm, xuyên suốt của Đảng Cộng sản Việt Nam.

2. Cơ sở lý luận và thực tiễn của việc kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh

- Cơ sở lý luận của việc kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh

Một là, quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về việc kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh

Vai trò quan trọng và mối quan hệ biện chứng giữa kinh tế và quốc phòng đã được các nhà kinh điển chủ nghĩa Mác - Lênin đề cập từ rất sớm. C.Mác đã khẳng định vai trò và mối quan hệ khăng khít giữa kinh tế và quốc phòng: “Nói chung, quân đội đóng vai trò quan trọng trong sự phát triển kinh tế”⁽¹⁾. Hoạt động quốc phòng, an ninh thời bình, dù ở quy mô nào, cũng đóng góp vào sự phát triển kinh tế. Ngân sách quốc phòng tạo ra nguồn cầu lớn, thúc đẩy tiêu thụ hàng hóa, kích thích sản xuất. Ngược lại, yêu cầu về quốc phòng, an ninh thúc đẩy nền kinh tế nâng cao năng lực sản xuất. Do đó, nhu cầu quốc phòng đòi hỏi sự cân bằng, tối ưu hóa trong tái sản xuất, thúc đẩy nghiên cứu khoa học, công

^(*) ThS, NCS, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh

nghe, đáp ứng nhu cầu dân sự và quốc phòng một cách toàn diện. Sự liên kết quốc phòng với kinh tế tạo nên động lực phát triển bền vững.

Ph.Ăngghen cho rằng, sức mạnh chiến đấu của quân đội phụ thuộc vào điều kiện kinh tế của nhà nước sinh ra nó. Ông luận giải “toàn bộ tổ chức và phương thức chiến đấu của quân đội, và do đó, thắng lợi và thất bại, đều tỏ ra là phụ thuộc vào những điều kiện vật chất, nghĩa là điều kiện kinh tế”⁽²⁾; đồng thời, nhấn mạnh: “thắng lợi của bạo lực dựa vào việc sản xuất vũ khí, và việc sản xuất vũ khí lại dựa vào sản xuất nói chung, do đó lại - dựa vào “lực lượng kinh tế”, vào “tình hình kinh tế” và những phương tiện vật chất mà bạo lực chi phối được... Không có gì lại phụ thuộc vào những điều kiện kinh tế hơn là chính ngay quân đội và hạm đội”⁽³⁾. Với quan điểm này thì vũ trang, biên chế, tổ chức, chiến thuật, chiến lược của quân đội phụ thuộc trước hết vào trình độ sản xuất đạt được trong thời điểm nhất định, tức là phụ thuộc vào hoạt động kinh tế.

Trên cơ sở các quan điểm của C.Mác - Ph.Ăngghen, V.I.Lênin đã kế thừa, mở rộng và nhấn mạnh phát triển kinh tế là cơ sở cho tăng cường quốc phòng bảo vệ Tổ quốc. Mặc dù đặt quốc phòng là nhiệm vụ trọng tâm trong giai đoạn đầu của chính quyền Xô - viết, nhưng V.I.Lênin không coi nhẹ nhiệm vụ kinh tế, mà đặt kinh tế và quốc phòng trong mối quan hệ biện chứng, tác động qua lại lẫn nhau, đồng thời khẳng định mối liên hệ tổ chức quân sự của một nước với toàn bộ chế độ kinh tế và văn hóa của nước ấy chưa bao giờ lại hết sức chặt chẽ như ngày nay. Ông lập luận rằng, các quốc gia kém phát triển, thiếu chuẩn bị kinh tế, không thể tiến hành chiến tranh hiện đại chống đế quốc. Theo V.I.Lênin, yếu tố quyết định khả năng bảo vệ Tổ quốc trong bối cảnh đối đầu với các cường quốc công nghiệp tiên tiến đó là nền tảng kinh tế vững mạnh. Vì vậy, V.I.Lênin chủ trương: “Chúng ta phải dốc hết sức lực ra để lợi dụng thời gian tạm ngừng chiến mà thời cơ đã tạo ra cho chúng ta, để hàn gắn những vết thương cực kỳ trầm trọng do chiến tranh gây ra cho toàn bộ cơ thể xã hội

của Nga, và để phát triển kinh tế nước nhà, nếu không thì không thể nào nói đến tăng cường khả năng quốc phòng của nước Nga lên một mức tương đối được”⁽⁴⁾.

Thấm nhuần sâu sắc quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, kế thừa truyền thống dân tộc, cùng với sự vận dụng sáng tạo vào điều kiện thực tiễn của Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nói về mối quan hệ biện chứng giữa kinh tế và quốc phòng trong bài viết *Gửi nông gia Việt Nam* (năm 1945). Người nhấn mạnh: “Vi cứu quốc, các chiến sĩ đấu tranh ở ngoài mặt trận, vì kiến quốc, nhà nông phần đầu ngoài đồng ruộng. Chiến sĩ ra sức giữ gìn nước non. Nhà nông ra sức giúp đỡ chiến sĩ. Hai bên công việc khác nhau, nhưng thật ra là hợp tác. Cho nên hai bên đều có công với dân tộc, đều là anh hùng”⁽⁵⁾.

Hồ Chí Minh khẳng định tầm quan trọng hàng đầu của việc cứu đói và kháng chiến, nhấn mạnh vai trò then chốt của tăng gia sản xuất trong việc bảo đảm an ninh lương thực và củng cố sức mạnh quốc gia. Khẩu hiệu “tăng gia sản xuất” không chỉ là lời kêu gọi, mà còn là giải pháp thiết thực để bảo vệ nền độc lập, tự chủ. Người đã chỉ rõ “nhiệm vụ quan trọng nhất của chúng ta là phải xây dựng nền tảng vật chất và kỹ thuật của chủ nghĩa xã hội”⁽⁶⁾. Sự phát triển kinh tế vững mạnh là nền tảng để xây dựng quốc phòng, an ninh hùng hậu. Việc tiết kiệm và kế hoạch sản xuất không chỉ là biện pháp ngắn hạn, mà còn là nguồn lực dồi dào cho cuộc kháng chiến trường kỳ, tạo tiền đề cho thắng lợi cuối cùng. Mặc dù kinh tế và quốc phòng là hai lĩnh vực có đặc thù và quy luật vận hành khác nhau, nhưng xét về bản chất và mục đích, Hồ Chí Minh đã chỉ ra sự thống nhất, bổ sung cho nhau của hai nhiệm vụ này.

Hai là, quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam về việc kết hợp giữa phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh trong thời kỳ đổi mới

Từ Đại hội lần thứ VI đến Đại hội lần thứ IX, Đảng đều chú trọng và nhấn mạnh vai trò quan trọng cũng như mối quan hệ khăng khít của kinh tế với quốc phòng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Nếu như trước Đại hội lần thứ VI, nhận thức của Đảng về

mối quan hệ chỉ là hai yếu tố kinh tế và quốc phòng, thì đến Đại hội lần thứ VII là ba yếu tố: kinh tế, quốc phòng và an ninh; đến Đại hội lần thứ VIII là bốn yếu tố: kinh tế, xã hội, quốc phòng và an ninh.

Đại hội lần thứ IX của Đảng nhấn mạnh tầm quan trọng của sự kết hợp kinh tế - xã hội với quốc phòng, an ninh trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa: “Kết hợp chặt chẽ kinh tế với quốc phòng và an ninh, quốc phòng và an ninh với kinh tế trong các chiến lược, quy hoạch và kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội”⁽⁷⁾. Đây chính là quan điểm đúng đắn của Đảng. Bởi vì, chỉ khi xây dựng được nền quốc phòng, an ninh đủ vững chắc, thì mới có thể bảo vệ vững chắc chế độ chính trị, lãnh thổ chủ quyền và độc lập dân tộc.

Đại hội lần thứ X của Đảng xác định: “Kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường sức mạnh quốc phòng và an ninh trên cơ sở phát huy mọi tiềm năng của đất nước. Xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân kết hợp chặt chẽ với thế trận an ninh nhân dân. Đẩy mạnh xây dựng các khu vực phòng thủ tỉnh, thành phố. Tiếp tục phát triển các khu kinh tế - quốc phòng, xây dựng các khu quốc phòng - kinh tế với mục tiêu tăng cường quốc phòng - an ninh là chủ yếu, tập trung vào các địa bàn trọng điểm chiến lược và những khu vực nhạy cảm trên biên giới đất liền, biên đảo. Xây dựng công nghiệp quốc phòng trong hệ thống công nghiệp quốc gia dưới sự chỉ đạo, quản lý điều hành trực tiếp của Chính phủ, đầu tư có chọn lọc theo hướng hiện đại, vừa phục vụ quốc phòng vừa phục vụ dân sinh”⁽⁸⁾.

Kế thừa quan điểm nêu trên, Đại hội lần thứ XIII của Đảng khẳng định tầm quan trọng của việc tăng cường sức mạnh quốc phòng, an ninh, xây dựng thế trận lòng dân vững chắc trong nền quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân. Quan điểm của Đảng tại Đại hội lần thứ XIII nhấn mạnh: “Kết hợp chặt chẽ, hiệu quả giữa kinh tế, văn hóa, xã hội, đối ngoại với quốc phòng, an ninh và giữa quốc phòng, an ninh với kinh tế, văn hóa, xã hội và đối ngoại”⁽⁹⁾. Đây là nguyên tắc then chốt của Đảng, phản ánh mối quan hệ biện chứng trong nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

- Cơ sở thực tiễn của việc kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh

Một là, thực tiễn kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh

Lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc Việt Nam thể hiện sự gắn bó mật thiết, không thể tách rời giữa phát triển kinh tế - xã hội và củng cố quốc phòng, an ninh. Các triều đại phong kiến Việt Nam đã thực hiện chính sách “ngụ binh ư nông”, “quốc phú binh cường”, “tĩnh vi nông, động vi binh”, vừa tăng cường sức mạnh quân sự, vừa thúc đẩy kinh tế, bảo vệ toàn vẹn lãnh thổ trước họa xâm lăng.

Cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp (1945 - 1954) là minh chứng rõ nét cho thực hiện đồng thời hai nhiệm vụ “vừa kháng chiến, vừa kiến quốc”, “vừa chiến đấu, vừa sản xuất”, tạo nên sự kết hợp hài hòa giữa chiến tranh nhân dân và phát triển kinh tế địa phương. Làng kháng chiến trở thành điểm tựa vững chắc, vừa là nơi chiến đấu, vừa là nơi sản xuất. Sự nghiệp kháng chiến kiến quốc luôn là hai mặt của cùng một vấn đề, đòi hỏi sự kết hợp chặt chẽ, đồng bộ và bền vững. Sự phát triển kinh tế mạnh mẽ sẽ tạo nền tảng vững chắc cho quốc phòng, an ninh và ngược lại, an ninh quốc gia ổn định sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển kinh tế - xã hội bền vững.

Trong cuộc kháng chiến chống Mỹ (1954 - 1975), Đảng tiếp tục chỉ đạo kết hợp chặt chẽ giữa phát triển kinh tế với củng cố quốc phòng, an ninh. Tại miền Bắc, nhiệm vụ bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa và xây dựng hậu phương lớn cho miền Nam được ưu tiên hàng đầu, trong khi miền Nam chủ động xây dựng các căn cứ địa vững mạnh và mở rộng các vùng giải phóng. Mọi kết hợp này tạo ra sức mạnh tổng hợp, đóng góp quan trọng vào thắng lợi chung của cuộc kháng chiến. Thực tế cho thấy, miền Bắc không chỉ chú trọng phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng nền văn hóa xã hội chủ nghĩa, mà còn củng cố quốc phòng và chi viện sức người, sức của cho chiến trường miền Nam. Tại miền Nam, quân và dân ta vừa chiến đấu chống địch, vừa củng cố, mở rộng các vùng giải phóng. Ở các căn cứ cách mạng, bộ đội vừa tham gia chiến đấu, vừa tích cực lao động sản xuất, góp phần bảo đảm nguồn lương

thực và thực phẩm cho cuộc sống tại chỗ. Những kinh nghiệm quý báu trong các cuộc kháng chiến này đã để lại những bài học sâu sắc về sự kết hợp giữa phát triển kinh tế - xã hội và bảo đảm quốc phòng, an ninh. Đây là một yếu tố quan trọng giúp bảo đảm sự ổn định, phát triển và bảo vệ đất nước trong mọi hoàn cảnh.

Hai là, tình hình thế giới hiện nay

Hiện nay, quan hệ quốc tế ưu tiên hợp tác và phát triển, nhưng cạnh tranh chiến lược giữa các cường quốc gia tăng, tiềm ẩn nhiều biến động khó dự đoán. Cục diện quốc tế phức tạp, đan xen giữa hợp tác và cạnh tranh. Sự chuyển dịch sang thế giới đa phương, đa cực đang ngày càng rõ nét. Trong bối cảnh đó, xu thế toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế tiếp tục được thúc đẩy mạnh mẽ, mặc dù gặp phải không ít thách thức và trở ngại. Đồng thời, các quốc gia lớn, cả trong và ngoài khu vực, đang điều chỉnh chính sách đối ngoại và quan hệ quốc tế của mình để thích ứng với tình hình mới. Tăng trưởng kinh tế toàn cầu và hoạt động tài chính, đầu tư quốc tế đang có xu hướng chững lại, đặc biệt là sau đại dịch COVID-19 và tình hình xung đột quân sự trên thế giới. Các quốc gia trên thế giới đang tập trung vào phục hồi kinh tế sau những tổn thất nặng nề từ suy thoái thương mại toàn cầu và khủng hoảng kinh tế. Tuy nhiên, tình hình các cuộc xung đột, biến động địa chính trị vẫn tiếp tục phức tạp và khó kiểm soát. Những yếu tố này đã dẫn đến sự thay đổi sâu sắc trong trật tự và cấu trúc kinh tế - xã hội toàn cầu, tác động đến cách thức tổ chức và vận hành nền kinh tế, cũng như đời sống xã hội, kéo theo các thách thức mới về quốc phòng, an ninh của mỗi quốc gia, trong đó có Việt Nam.

Cách mạng công nghiệp lần thứ tư cùng đổi mới sáng tạo bùng nổ, thúc đẩy khoa học - kỹ thuật tiến triển vượt bậc. Hiện nay, khoa học, công nghệ đã trở thành yếu tố quyết định năng lực cạnh tranh quốc gia, đồng thời thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội. Tuy nhiên, sự phát triển của khoa học, công nghệ cũng đặt ra những thách thức mới trong việc bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, duy trì trật tự an toàn xã hội, bảo vệ an ninh, quốc phòng, cũng như thúc đẩy tăng trưởng kinh tế bền vững. Những vấn đề an ninh phi truyền thống đang ngày càng trở nên phức

tạp và đa dạng, tác động mạnh mẽ đến sự ổn định của các quốc gia. Cùng với đó, các vấn đề an ninh truyền thống vẫn tiếp tục đặt ra nhiều thách thức nghiêm trọng, đặc biệt là trong việc kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh của Việt Nam hiện nay. Điều đó đặt yêu cầu cần phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Ba là, tình hình trong nước

Dù gặp nhiều trở ngại từ biến động kinh tế - chính trị quốc tế, Việt Nam vẫn gặt hái được nhiều thành tựu toàn diện. Nước ta đã tích lũy kinh nghiệm lãnh đạo, điều hành, củng cố thể chế và lực lượng quốc gia. Tăng trưởng kinh tế được cải thiện, chính trị - xã hội ổn định, văn hóa, môi trường, quốc phòng, an ninh và đối ngoại có bước phát triển quan trọng. Tuy nhiên, nền kinh tế của Việt Nam còn hạn chế; thể chế quản lý phát triển xã hội chưa hoàn thiện, chưa bảo đảm phát triển bền vững;...

Trên lĩnh vực quốc phòng, an ninh, công tác bảo vệ chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ vẫn phải đối mặt với không ít khó khăn và thách thức. An ninh, trật tự xã hội ở một số nơi còn tiềm ẩn nhiều thách thức. Các yếu tố an ninh phi truyền thống, như thiên tai, dịch bệnh và biến đổi khí hậu, dự báo sẽ tiếp tục tác động mạnh mẽ đến sự ổn định xã hội và nền kinh tế Việt Nam trong thời gian tới. Hơn nữa, sự kết hợp kinh tế - xã hội với quốc phòng, an ninh ở nhiều nơi chưa hiệu quả, thiếu cảnh giác, đặt nặng lợi ích kinh tế trước mắt. Cùng với đó, các thế lực thù địch gia tăng hoạt động chống phá, lợi dụng chiến lược “diễn biến hòa bình” với âm mưu ngày càng tinh vi, quyết liệt.

Sự kết hợp tăng trưởng kinh tế với an ninh quốc gia là trụ cột vững chắc cho sự phát triển bền vững của đất nước. Kết hợp chặt chẽ hai yếu tố này đã và đang mang lại những thành tựu thiết thực, củng cố quốc phòng, bảo vệ toàn vẹn lãnh thổ, đồng thời thúc đẩy tiến trình phát triển kinh tế - xã hội. An ninh quốc gia là nền tảng cho sự thịnh vượng kinh tế, tạo môi trường ổn định, thu hút đầu tư và phát triển bền vững. Chính phủ luôn ưu tiên cân bằng giữa tăng trưởng kinh tế với công bằng xã hội, thông qua các chính sách kinh tế - xã hội toàn

diện, bao gồm phân bổ nguồn lực, đầu tư phát triển văn hóa - xã hội và bảo đảm an ninh quốc gia. Đây là chiến lược then chốt để xây dựng một quốc gia hùng cường, thịnh vượng.

3. Giải pháp kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh ở Việt Nam hiện nay

Nghị quyết số 44-NQ/TW ngày 24/11/2023 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về “Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới” xác định rõ quan điểm, mục tiêu, phương châm chỉ đạo, nhiệm vụ và giải pháp bảo vệ Tổ quốc trong thời gian tới. Nhiệm vụ và giải pháp thứ ba trong Nghị quyết số 44-NQ/TW khẳng định: xây dựng nền kinh tế độc lập, tự chủ, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, phát triển đất nước nhanh, toàn diện, bền vững; kết hợp chặt chẽ phát triển kinh tế - xã hội với tăng cường quốc phòng, an ninh.

Trong bối cảnh hiện nay, để thúc đẩy sự kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh, ***cần triển khai một cách đồng bộ và hiệu quả một số giải pháp*** sau:

Thứ nhất, cần tăng cường sự lãnh đạo của Đảng và quản lý của Nhà nước trong quá trình kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với quốc phòng, an ninh. Căn cứ vào nhiệm vụ chính trị, tình hình quốc tế và trong nước, Đảng đã xác định các chủ trương và đường lối đúng đắn. Để thực hiện thành công chiến lược phát triển kinh tế đồng thời bảo đảm quốc phòng, an ninh, việc quán triệt và thực hiện sâu rộng các chủ trương của Đảng là hết sức quan trọng. Phát triển kinh tế bền vững đòi hỏi chiến lược, quy hoạch, kế hoạch cụ thể, phù hợp điều kiện từng ngành, địa phương. Quốc phòng, an ninh phải được ưu tiên hàng đầu, song hành cùng tăng trưởng kinh tế - xã hội. Sự kết hợp hài hòa này là chìa khóa thành công, bảo đảm quốc gia vững mạnh.

Thứ hai, nâng cao nhận thức về sự kết hợp phát triển kinh tế với bảo đảm quốc phòng, an ninh. Chất lượng, hiệu quả của việc thực hiện chủ trương phát triển kinh tế - xã hội gắn với bảo đảm quốc phòng, an ninh phụ thuộc nhiều yếu tố, trước hết là nhận thức của các chủ thể. Nâng cao hiệu quả giáo dục, tuyên truyền tạo

đồng thuận và sự tham gia tích cực của người dân tạo nên sức mạnh tổng hợp, thúc đẩy kinh tế - xã hội phát triển bền vững, đồng thời củng cố quốc phòng, an ninh vững chắc. Nội dung tuyên truyền cần toàn diện, linh hoạt điều chỉnh theo từng đối tượng, giai đoạn và lĩnh vực, phù hợp với thực tế đời sống của người dân.

Nội dung tuyên truyền bao gồm đường lối, chính sách, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, kết hợp với bồi dưỡng tinh thần cảnh giác cách mạng. Mục tiêu hướng tới là xây dựng ý thức trách nhiệm, tinh thần cảnh giác cao, sẵn sàng bảo vệ vững chắc chủ quyền đất nước trước mọi thách thức. Cùng với đó, cần chú trọng hoàn thiện các cơ chế chính sách, tăng cường công tác tổ chức, quản lý và kiên quyết đấu tranh với các quan điểm sai trái, nhằm bảo vệ lợi ích quốc gia - dân tộc.

Thứ ba, xây dựng chiến lược phát triển kinh tế - xã hội đồng bộ với chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Đặc biệt, cần chú trọng phát triển các khu vực kinh tế trọng điểm, đồng thời kết nối chặt chẽ kết cấu hạ tầng kinh tế với hạ tầng quốc phòng. Việc xây dựng kết cấu hạ tầng, nhất là các công trình lớn, như cơ sở sản xuất hay các dự án đầu tư nước ngoài, phải được phối hợp với các cơ quan quân đội để bảo đảm yếu tố an ninh, quốc phòng. Đồng thời, việc bảo vệ các khu vực chiến lược, như các địa hình, cơ sở vật chất quan trọng phục vụ phòng thủ, cũng cần được ưu tiên. Các chính sách phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh cần đặc biệt chú trọng các khu vực cửa khẩu, biên giới, đồng thời khuyến khích lực lượng vũ trang tham gia vào các khu kinh tế quốc phòng, đóng vai trò bảo vệ và phát triển các khu vực này.

Toàn cầu hóa và cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư tạo ra cả cơ hội và thách thức lớn cho Việt Nam. Để phát triển kinh tế - xã hội bền vững, củng cố quốc phòng, an ninh và nâng cao hiệu quả chính sách đối ngoại trong bối cảnh này, đòi hỏi chiến lược linh hoạt, toàn diện. Cần tận dụng tối đa lợi thế, chủ động ứng phó với khó khăn. Phát triển kinh tế gắn với chuyển đổi số phải song hành với tăng cường quốc phòng,

an ninh, tạo nên thế trận phòng thủ vững chắc, sẵn sàng cho mọi tình huống. Mọi kế hoạch, chương trình phát triển kinh tế - xã hội, đặc biệt là kinh tế cần được xây dựng dựa trên nguyên tắc: bảo đảm an ninh quốc gia trong thời bình và sẵn sàng đối phó trong mọi tình huống. Sự kết hợp chặt chẽ giữa phát triển kinh tế với củng cố quốc phòng - an ninh là chìa khóa thành công.

Thứ tư, phát huy sức mạnh tổng hợp của toàn dân, chủ động hội nhập quốc tế và tranh thủ sức mạnh thời đại. Việc kết hợp giữa xây dựng nền kinh tế độc lập, tự chủ với thế trận quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân đã huy động được sức mạnh của toàn dân tộc. Sự tham gia của các lực lượng xã hội, đặc biệt là vai trò tiên phong của lực lượng vũ trang, đã tạo nên thế trận liên hoàn, vững chắc. Triết lý cốt lõi về quốc phòng toàn dân dựa trên sự tổng hòa ba yếu tố then chốt: Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý và Nhân dân làm chủ. Mỗi thành tố đóng vai trò không thể thiếu trong việc bảo vệ Tổ quốc, đòi hỏi sự tôn trọng tuyệt đối và không được xem nhẹ bất kỳ yếu tố nào. Lãnh đạo của Đảng và quản lý của Nhà nước phải toàn diện, hiệu quả, đường lối quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân trong mọi hoàn cảnh phải lấy nhân dân làm trọng tâm. Quan điểm này được xây dựng trên nền tảng kinh nghiệm lịch sử, lý luận khoa học và yêu cầu cấp thiết của công cuộc bảo vệ Tổ quốc trong bối cảnh mới. Vai trò trung tâm, sức mạnh to lớn của nhân dân, “dân là gốc” là sự tái khẳng định về vai trò của nhân dân trong sự nghiệp cách mạng, đặc biệt là trong nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền quốc gia.

Bài học từ hội nhập quốc tế cho thấy, ngoại giao kinh tế và ngoại giao quốc phòng là những công cụ quan trọng để giữ vững hòa bình, ổn định và tranh thủ các nguồn lực từ bên ngoài nhằm phục vụ cho nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

4. Kết luận

Trong bối cảnh hiện nay, mối quan hệ giữa phát triển kinh tế - xã hội và bảo đảm quốc phòng, an ninh ở Việt Nam càng trở nên quan trọng và cấp bách hơn bao giờ hết. Sự phát triển

nhanh chóng của nền kinh tế, cùng với những biến động phức tạp của tình hình quốc tế và trong nước, đòi hỏi một chiến lược toàn diện, đồng bộ nhằm kết hợp hài hòa giữa phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh. Để giải quyết những vấn đề trên, cần tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo của Đảng và sự quản lý thống nhất của Nhà nước, kết hợp với việc nâng cao nhận thức và năng lực cho đội ngũ cán bộ, các lực lượng vũ trang và toàn xã hội. Đồng thời, các chiến lược phát triển kinh tế - xã hội phải được xây dựng gắn liền với bảo đảm quốc phòng, an ninh, chú trọng vào việc phát triển các khu vực kinh tế trọng điểm và kết cấu hạ tầng quốc phòng. Cùng với đó, việc nâng cao năng lực đối phó với các thách thức toàn cầu, tăng cường hợp tác quốc tế và sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan nhà nước, quân đội và doanh nghiệp là điều kiện bảo đảm cho sự phát triển bền vững.

Tăng cường mối quan hệ giữa phát triển kinh tế - xã hội và bảo đảm quốc phòng, an ninh không chỉ là yêu cầu cấp thiết, mà còn là yếu tố quyết định đến sự ổn định và phát triển lâu dài của đất nước trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế. Việc thực hiện tốt những giải pháp này sẽ góp phần tạo dựng nền tảng vững chắc cho một Việt Nam phát triển mạnh mẽ, an toàn và thịnh vượng. □

⁽¹⁾ C.Mác và Ph.Ăngghen, *Toàn tập*, t.29, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1996, tr.246

⁽²⁾ và ⁽³⁾ C.Mác và Ph.Ăngghen, *Toàn tập*, Sđd, t.20, tr.241 và 235

⁽⁴⁾ V.I.Lênin, *Toàn tập*, t.36, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2006, tr.204

⁽⁵⁾ Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.4, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tr.134

⁽⁶⁾ Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, Sđd, t.12, tr.412

⁽⁷⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đảng toàn tập*, t.60, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2016, tr.144-145

⁽⁸⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đảng toàn tập*, Sđd, t.65, tr.208

⁽⁹⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.157